

România nu duce lipsa de capacitati instalate "pe hârtie"; iarna 2026-2027 va reprezenta primul test real (analiza)

România nu duce lipsa de capacitati instalate "pe hârtie", însa în practica începe sa apara o problema mult mai grava: lipsa capacitatii ferme disponibile exact în orele critice ale iernii, atunci când consumul atinge maximele, productia solara este nula, vântul poate lipsi, hidrocentralele sunt limitate, iar importurile devin incerte si scumpe, atentioneaza presedintele Asociatia Energia Inteligenta (AEI), Dumitru Chisalita, într-o analiza publicata marti.

"Cea mai mare eroare care se face astazi în dezbaterile energetice din România este confundarea energiei produse pe parcursul unui an cu securitatea reala a sistemului. Pe hârtie, România nu duce lipsa de capacitati instalate. În practica, începe sa apara o problema mult mai grava, lipsa capacitatii ferme disponibile exact în orele critice ale iernii, atunci când consumul atinge maximele, productia solara este nula, vântul poate lipsi, hidrocentralele sunt limitate, iar importurile devin incerte si scumpe. (...) România începe sa intre într-o situatie în care eliminarea unor capacitati conventionale este mai rapida decât introducerea unor înlocuitori capabili sa ofere aceeasi siguranta operationala. Problema nu este lipsa regenerabilelor. Problema este lipsa capacitatilor care pot fi chemate sa produca atunci când sistemul are nevoie urgenta de ele. Iarna 2026-2027 reprezinta primul test real", sustine Chisalita.

Specialistul în energie mentioneaza ca Studiul de Adecvanta al Transelectrica transmite un mesaj care ar trebui sa preocupe atât autoritatile, cât si investitorii: sistemul energetic românesc intra într-o perioada în care succesul tranzitiei nu va mai fi determinat de câti MW noi sunt instalati, ci de câti MWh pot produce efectiv atunci când sistemul este sub presiune.

"Studiul de Adecvanta al Transelectrica indica un deficit major de adecvanta, nu o simpla vulnerabilitate. În scenariul central analizat pentru anul 2027, sistemul energetic national ajunge la un indicator LOLE de 143,55 ore (Loss of Load Expectation - numarul estimat de ore într-un an în care sistemul electric nu poate acoperi integral cererea de energie din resursele disponibile, inclusiv din import) si la o energie Nealimentata (ENS) de 36.070 MWh (cantitatea de energie pe care consumatorii ar fi dorit sa o consume, dar pe care sistemul nu a putut sa o livreze din cauza lipsei de capacitate disponibila). Combinatia celor doua arata nu doar ca deficitul apare des, ci si ca este semnificativ ca volum energetic", a afirmat seful AEI.

Conform aceluiasi studiu, perioadele critice se concentreaza în lunile ianuarie, februarie si decembrie, în special în intervalele de vârf de dimineata si seara, "exact orele în care fotovoltaicul produce zero, consumul rezidential explodeaza, pompele de caldura si încalzirea electrica cresc cererea, importurile regionale sunt solicitate simultan si orice indisponibilitate tehnica devine critica".

"Adevaratul risc nu este blackoutul. Este functionarea permanenta la limita a SEN. Cea mai mare greseala ar fi reducerea întregii discutii la întrebarea: "Va avea România blackout?" Probabil ca nu (chiar daca probabilitatea unui blackout creste de la an la an, asa cum evolueaza lucurile în România). Dar aceasta este întrebarea gresita. Întrebarea corecta este: cât va costa evitarea blackoutului?", potrivit expertului în energie.

În viziunea lui Chisalita, lignitul rezolva o parte din problema securitatii, dar nu si problema costurilor, iar în scenariul respectiv, preturile ramân ridicate, ceea ce confirma ca lignitul poate functiona ca plasa de siguranta în iarna 2026/2027, nu ca solutie durabila pentru urmatorii ani.

Totodata, gazul natural este pilonul tranzitiei si cea mai mare vulnerabilitate a acesteia si scenariile în care intra în

exploatare noile centrale pe gaz modifica radical imaginea sistemului.